

Bruxelles, 20. lipnja 2019.
(OR. en)

10504/19

ENER 365
CLIMA 168
COMPET 523
RECH 359
AGRI 313
ENV 624

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	19. lipnja 2019.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	C(2019) 4425 final
Predmet:	PREPORUKA KOMISIJE od 18.6.2019. o nacrtu integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Slovačke za 2021.–2030.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2019) 4425 final.

Priloženo: C(2019) 4425 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 18.6.2019
C(2019) 4425 final

PREPORUKA KOMISIJE

od 18.6.2019.

**o nacrtu integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Slovačke za 2021.–
2030.**

{SWD(2019) 274 final}

PREPORUKA KOMISIJE

od 18.6.2019.

o nacrtu integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Slovačke za 2021.–2030.

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskeg unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1999 i njezinim Prilogom I. svaka država članica dužna je Komisiji dostaviti nacrt svojeg integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana za 2021.–2030. Prve nacрте tih planova trebalo je dostaviti do 31. prosinca 2018.
- (2) Slovačka je dostavila svoj nacrt integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana 21. siječnja 2019. Podnošenje tog nacрта plana osnova je i prvi korak iterativnog postupka između Komisije i država članica, a cilj je dovršiti integrirane nacionalne energetske i klimatske planove i potom započeti s njihovom provedbom.
- (3) U skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Komisija je dužna ocijeniti nacрте integriranih nacionalnih energetskeg i klimatskeg planova. Komisija je provela sveobuhvatnu ocjenu nacрта integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana Slovačke uzimajući u obzir relevantne elemente Uredbe (EU) 2018/1999. Ta ocjena² objavljuje se zajedno s ovom Preporukom. Preporuke u nastavku temelje se na toj ocjeni.
- (4) Konkretno, Komisija može davati preporuke o i. razini ambicioznosti ciljeva i doprinosa radi zajedničkog ostvarivanja ciljeva energetske unije, a posebice ciljeva Unije za 2030. u pogledu obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti te razine elektroenergetske povezanosti koju država članica planira ostvariti 2030.; ii. politikama i mjerama povezanim s ciljevima država članica i ciljevima na razini Unije te ostalim politikama i mjerama od moguće prekogranične važnosti; iii. svim dodatnim politikama i mjerama koje bi trebalo uključiti u integrirane nacionalne energetske i klimatske planove; iv. interakciji i dosljednosti postojećih i planiranih politika i mjera uključenih u integrirani nacionalni energetskeg i klimatskeg plan unutar jedne dimenzije i između različitih dimenzija energetske unije.

¹ SL L 328, 21.12.2018., str. 1.

² SWD(2019) 274.

- (5) Komisija se pri izradi preporuka vodila, s jedne strane, potrebom da zbroti određene brojčano iskazane planirane doprinose svih država članica kako bi se ocijenila ambicioznost na razini Unije i, s druge strane, potrebom da se dotičnoj državi članici pruži dovoljno vremena da uzme u obzir preporuke Komisije prije nego što dovrši svoj nacionalni plan.
- (6) Preporuke Komisije o razini ambicioznosti država članica u pogledu energije iz obnovljivih izvora proizlaze iz formule temeljene na objektivnim kriterijima, navedene u Prilogu II. Uredbi (EU) 2018/1999.
- (7) Kad je riječ o energetske učinkovitosti, preporuke Komisije temelje se na ocjeni razine ambicioznosti izložene u nacrtu integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana, pri čemu je se uspoređuje s rezultatima koje je potrebno postići zajednički da bi se ciljevi Unije ostvarili, uzimajući u obzir, prema potrebi, informacije o posebnim nacionalnim okolnostima. Konačni nacionalni doprinosi u području energetske učinkovitosti trebali bi odražavati troškovno učinkovit potencijal za uštedu energije te počivati na robusnoj dugoročnoj strategiji obnove zgrada i mjerama za provedbu obveze uštede energije iz članka 7. Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća³. Države članice trebale bi dokazati i to da su na primjeren način uzele u obzir načelo energetske učinkovitosti na prvom mjestu. Konkretno, trebale bi objasniti kako energetska učinkovitost pridonosi troškovno učinkovitom ostvarenju nacionalnih ciljeva konkurentnog niskougljičnog gospodarstva, sigurnosti opskrbe energijom i rješavanju problema energetskog siromaštva.
- (8) Uredbom o upravljanju od država članica zahtijeva se da daju opći pregled ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva i doprinosa utvrđenih u integriranom nacionalnom energetskom i klimatskom planu te da iznesu opću procjenu izvora tih ulaganja. Nacionalni energetske i klimatske planovi trebali bi biti temelj transparentnosti i predvidivosti nacionalnih politika i mjera kako bi se zajamčili stabilni ulagački uvjeti i predvidljivost ulaganja.
- (9) Komisija je u okviru ciklusa europskog semestra za 2018.–2019. jasno istaknula potrebe država članica za energetskim i klimatskim ulaganjima. To se odražava u Izvješću za Slovačku za 2019.⁴ i u Preporuci Komisije za preporuku Vijeća Slovačkoj⁵, sastavljenima u okviru europskog semestra. Komisija je pri procjeni nacrtu integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova uzela u obzir rezultate i preporuke iz zadnjeg europskog semestra. Njezine preporuke dopunjuju se s najnovijim preporukama po državama danima u kontekstu europskog semestra. Države članice trebale bi u svojim integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima uzeti u obzir najnovije preporuke po zemljama dane u kontekstu europskog semestra.
- (10) Osim toga, Uredbom o upravljanju od svake se države članice zahtijeva da na odgovarajući način uzme u obzir sve preporuke Komisije o nacrtu integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana koji treba dostaviti do 31. prosinca 2019., pri čemu bi predmetna država članica, ako ne uvaži preporuku ili njezin znatan dio, trebala dostaviti i objaviti svoje razloge.

³ Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).

⁴ SWD(2019) 1024 final.

⁵ COM(2019) 525 final, 5.6.2019.

- (11) Ako je to primjenjivo, podaci u integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima država članica i ažuriranja u narednim godinama trebali bi biti jednaki podacima koje te države članice dostavljaju Eurostatu ili Europskoj agenciji za okoliš. Korištenje istog izvora i, ako su dostupne, europskih statistika, također je ključno za izračun osnove za modeliranje i projekcije. Korištenjem europskih statistika lakše će se uspoređivati podaci i projekcije korišteni u integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima.
- (12) Konačni nacionalni energetske i klimatske plan mora sadržavati sve elemente iz Priloga I. Uredbi (EU) 2018/1999. U tom je kontekstu potrebno ocijeniti makroekonomske učinke i, koliko je to moguće, učinke na zdravlje, okoliš, zapošljavanje, obrazovanje i vještine te socijalne učinke planiranih politika i mjera. Javnost i drugi dionici trebali bi biti uključeni pri pripremi konačnog integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana. Ti i ostali elementi detaljno su opisani u radnom dokumentu službi objavljenom s ovom Preporukom⁶.
- (13) Konačnim planom trebalo bi utvrditi međusobne povezanosti i osigurati dosljednost između različitih dimenzija. Cjeloviti pristup, koji je već primijenjen u nacionalnim raspravama s više dionika o rješavanju problema energetske siromaštva, pritom uzimajući u obzir dimenzije unutarnjeg tržišta i energetske učinkovitosti, trebalo bi proširiti na sve dimenzije. Isto tako bi se moglo riješiti pitanje učinaka klimatskih promjena kao rizika za energetske sigurnost. Ciljevi iz dimenzije istraživanja, inoviranja i konkurentnosti trebaju biti temelj za rad na drugim dimenzijama energetske unije.
- (14) Konačni integrirani nacionalni energetske i klimatske plan imao bi koristi od predstavljanja sveobuhvatne analize o tome gdje se sektor niskougljičnih tehnologija trenutačno nalazi na globalnom tržištu, ističući područja konkurentnih prednosti i moguće izazove te ukazujući na mjerljive ciljeve za budućnost te politike i mjere za njihovo postizanje, navodeći odgovarajuće poveznice s politikom poduzetništva i industrijskom politikom. Mogao bi imati koristi i od bolje interakcije s kružnim gospodarstvom, naglašavajući njegov potencijal za smanjenje emisija stakleničkih plinova.
- (15) Preporuke Komisije za Slovačku temelje se na ocjeni nacrtu integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana Slovačke koji je objavljen uz ovu Preporuku⁷.

PREPORUČUJE:

1. Slovačka bi trebala znatno povećati razinu ambicije za 2030. na najmanje 24 % udjela energije iz obnovljivih izvora kao doprinos Slovačke cilju Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u formuli u Prilogu II. Uredbi (EU) 2018/1999. Trebala bi u konačni integrirani nacionalni energetske i klimatske plan uključiti okvirnu putanju koja dostiže sve referentne točke prema članku 4. stavku (a) točki 2. Uredbe (EU) 2018/1999 u skladu s tim udjelom, u pogledu potrebe za povećanjem razine napora za zajedničko ostvarivanje tog cilja. Trebala bi predložiti detaljne i brojčano

⁶ SWD(2019) 274.

⁷ SWD(2019) 274.

izražene politike i mjere koje su u skladu s obvezama utvrđenima u Direktivi (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća⁸, kako bi se omogućilo pravodobno i troškovno učinkovito ostvarenje tog doprinosa. Trebala bi povećati razinu ambicije u sektoru grijanja i hlađenja kako bi ostvarila okvirni cilj iz članka 23. Direktive (EU) 2018/2001 te uspostaviti odgovarajuće mjere kako bi ostvarila cilj koji se odnosi na promet utvrđen u njezinom integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu i u skladu s člankom 25. Direktive (EU) 2018/2001. Trebala bi predložiti konkretne mjere za smanjenje administrativnog opterećenja i u vezi s okvirima kojima se omogućuju potrošnja vlastite energije iz obnovljivih izvora i zajednice obnovljive energije u skladu s člancima 21. i 22. Direktive (EU) 2018/2001. Trebala bi pružiti dodatne pojedinosti o posebnim mjerama za osiguranje održivosti opskrbe biomasom i uporabe u energetske sektoru, s obzirom na važan doprinos biomase Slovačkoj unutar kombinacije izvora energije, a posebno u sektoru grijanja i hlađenja.

2. Slovačka bi trebala povećati svoju ambiciju u pogledu krajnje potrošnje energije i potrošnje primarne energije s obzirom na potrebu za povećanjem razine napora za postizanje cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije do 2030. i podržati je politikama i mjerama kojima bi se ostvarile dodatne uštede energije do 2030. Trebala bi dostaviti propisnu kvantifikaciju očekivanih ušteda energije iz planiranih politika i mjera kao dio detaljnije procjene učinka.
3. Slovačka bi trebala navesti mjere kojima se podupiru ciljevi energetske sigurnosti u pogledu diversifikacije i smanjenja energetske ovisnosti, uključujući mjere kojima se osiguravaju fleksibilnost i dugoročna opskrba nuklearnim materijalima i gorivom u pogledu razvoja kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije.
4. Trebala bi definirati napredne ciljeve koji se odnose na integraciju tržišta, posebno mjere za razvoj konkurentnijih veleprodajnih i maloprodajnih tržišta, uključujući napredak prema cijenama u potpunosti temeljenih na tržištu.
5. Slovačka bi trebala dodatno razraditi nacionalne ciljeve i ciljeve financiranja u području istraživanja, inovacija i konkurentnosti koji se planiraju ostvariti u razdoblju od 2023. do 2030., posebice ciljeve povezane s energetske unijom, kako bi bili lako mjerljivi i svrsishodni te kako bi se tako olakšalo postizanje ciljeva u drugim dimenzijama integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana. Takve bi ciljeve trebala poduprijeti posebnim i odgovarajućim politikama i mjerama, uključujući one koje treba razviti u suradnji s drugim državama članicama, kao što je Strateški plan za energetske tehnologiju (SET-Plan).
6. Trebala bi nastaviti savjetovanje sa susjednim državama članicama i regionalnu suradnju u kontekstu Višegradske skupine koja uključuje Češku, Mađarsku, Poljsku i Slovačku te skupine na visokoj razini za energetske povezanost središnje i

⁸ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.–209.).

jugoistočne Europe (CESEC), kao i bilateralnu suradnju, kao što je ona s Češkom u području sustava distribucije električne energije. Regionalne razmjene mogle bi biti usmjerene na daljnju integraciju na unutarnjem energetsom tržištu, ocjenjivanje adekvatnosti sustava, pravednu tranziciju i dekarbonizaciju i uvođenje energije iz obnovljivih izvora te učinak na energetske sustav.

7. Slovačka bi svoju analizu potreba i izvora ulaganja, uključujući odgovarajuće financiranje na nacionalnoj i regionalnoj razini te na razini Unije, trenutačno predviđeno samo za energetske učinkovitost i istraživanja, trebala proširiti u opći pregled ulaganja potrebnih za postizanje njezinih energetske i klimatske ciljeve. Trebala bi kao izvor financiranja razmotriti i troškovno učinkovite prijenose emisijske kvote u druge države članice u skladu s Uredbom (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća⁹.
8. Slovačka bi trebala navesti sve subvencije za energiju, posebice subvencije za fosilna goriva te poduzeta djelovanja i planove za njihovo postupno ukidanje
9. Trebala bi dopuniti analizu interakcija s politikom o kvaliteti zraka i emisijama u zrak, predstavljajući i kvantificirajući učinke na onečišćenje zraka za različite scenarije, pružajući popratne informacije i razmatrajući sinergije i učinke kompromisa.
10. Slovačka bi trebala bolje integrirati aspekte pravedne tranzicije, posebno pružanjem više pojedinosti o učincima koje planirani ciljevi, politike i mjere imaju na socijalna pitanja, zapošljavanje i vještine. Konačnim integriranim nacionalnim energetske i klimatske planom trebalo bi riješiti posljedice tranzicije na stanovništvo koje živi u regiji ugljena Horna Nitra i povezati ga s planom djelovanja vlade koji se odnosi na tranziciju u tom području, kao i prilagodbe u ostalim sektorima s visokom potrošnjom energije. Slovačka bi trebala nastaviti razvijati pristup rješavanju problema energetske siromaštva, uključujući navođenjem posebne procjene pitanja energetske siromaštva, kako je predviđeno Uredbom (EU) 2018/1999.

Sastavljeno u Bruxellesu 18.6.2019.

*Za Komisiju
Miguel Arias Cañete
Član Komisije*

⁹ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.–42.).